

Valtuustoaloite maksuttoman ehkäisyn jatkamisesta alle 25-vuotiaille nuorille Pirkanmaalla

Pirkanmaan hyvinvointialue on päättänyt säästötoimenpiteenä rajoittaa maksuttoman ehkäisyn alle 21-vuotiaille ja vain 6 kuukauden ajaksi ehkäisyn aloituksesta.

Säästötoimenpide on tutkimustiedon vastainen, sillä uusin Käypä hoito -suositus raskaudenkeskeytyksistä kannattaa maksuttoman ehkäisyn tarjoamista valtakunnallisesti kaikille alle 25-vuotiaille.

Raskaudenkeskeytykset ovat tutkitusti yleisimpiä 20–24-vuotiailla, jolloin juuri tämän ryhmän maksuttomaan ehkäisyyn olisi syytä panostaa. Myös on selvää tutkimusnäyttöä siitä, että maksuton ehkäisy vähentää raskaudenkeskeytyksiä. THL:n koordinoimassa maksuttoman ehkäisyn kokeiluhankkeessa (2022–2023) maksuttoman ehkäisyn tarjoaminen alle 25-vuotiaille vähensi sekä raskaudenkeskeytyksiä että sukupuolitauteja ja oli kustannusvaikuttavaa.

Pirkanmaalla on ollut jaettu maksutonta ehkäisyä perusterveydenhuollossa nuorille. Nuoret ovat kokeneet, että maksuttomuus mahdollistaa ehkäisyn käytön ja edistää heidän yleiseen hyvinvointiinsa ja elämänhallintaansa. Kun nuoret tietävät, että heillä on mahdollisuus valita ja käyttää ehkäisyä ilman taloudellisia esteitä, se tuo heille turvallisuuden tunnetta ja vapauttaa ei-toivottuihin raskauksiin liittyvästä kuormituksesta. Tämä vähentää ahdistusta, pelkoa ja stressiä, jotka voivat johtua siitä, ettei ehkäisyä ole saatavilla tai sen kustannukset ovat liian korkeita.

Pirkanmaan hyvinvointialueen päätös lopettaa maksuton ehkäisy perustuu virheelliseen säästökäsitykseen. Maksuton ehkäisy ei ole vain terveystalouden ehkäisyä, se on myös sijoitus yhteiskunnan hyvinvointiin ja talouteen. Ei-toivotut raskaudet ja niiden seuraukset aiheuttavat merkittäviä kustannuksia yhteiskunnalle niin terveydenhuollossa kuin sosiaalipalveluissa. Raskaudenkeskeytysten vähentäminen ei ainoastaan säästä terveydenhuollon kustannuksia, se myös parantaa nuorten elämänlaatua ja mahdollisuuksia opiskelulla, työllä ja ylipäättään itsenäisellä elämällä.

Maksuttoman ehkäisyn tarjoaminen alle 25-vuotiaille onkin tärkeää mm. seuraavien seikkojen vuoksi:

Yhdenvertaisuus: Maksuton ehkäisy varmistaa, että kaikilla nuorilla on yhtäläinen mahdollisuus saada ehkäisyä riippumatta taloudellisesta tilanteesta tai asuinpaikasta.

Seksuaaliterveyden edistäminen: Maksuton ehkäisy sisältää myös seksuaali- ja lisääntymisterveyttä edistävää neuvontaa, mikä auttaa nuoria tekemään tietoisia päätöksiä ja vähentää seksitautien leviämistä.

Nuorten osallistaminen: Nuoret saavat valita itselleen sopivimman ehkäisymenetelmän terveydenhuollon ammattilaisen kanssa, mikä lisää heidän sitoutumistaan ehkäisyn käyttöön.

Kustannustehokkuus: Maksuttoman ehkäisyn tarjoaminen voi pitkällä aikavälillä vähentää terveydenhuollon kustannuksia, kun ei-toivottujen raskauksien ja niiden seurausten määrä vähenee.

Kokeilujen onnistuminen: Suomessa tehdyt kokeilut ovat osoittaneet, että maksuton ehkäisy vähentää suunnittelemattomia raskauksia ja parantaa nuorten hyvinvointia.

Hyvinvointialueen säästötoimenpiteet eivät saa tapahtua nuorten kustannuksella. Tämän vuoksi esitämme, että jatkossakin Pirkanmaalla tarjotaan maksutonta ehkäisyä alle 25-vuotiaille eikä sen kesto rajoiteta kuuteen kuukauteen ehkäisyn aloittamisesta.

Sosialidemokraattisen ryhmän sekä Vihreän valtuustoryhmän puolesta 10.2.2025

Taru Tolvanen